

GONIEC NADWIŚLAŃSKI

WYDANIE PORANNE

GŁOS POMORSKI

PISMO CODZIENNE POSWIECONE SPRAWOM STANU ŚREDNIEGO.

Redakcja i administracja w Grudziądzu, ul. Mickiewicza 8. Telefon 50. — Telefona redakcji w 1927 nr. 811 i 812. — Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 20747
 Reprezentacja Gońca Nadwiślańskiego w Toruniu: Ul. Sw. Ducha nr. 13. Telefon 56. — Reprezentacja redakcji w Poznaniu: Ul. Kantyka nr. 1. Telefon 14-78

Nr. 22.

GRUDZIĄDZ — TORUŃ, piątek, dnia 27 stycznia 1928 r.

Rok IV.

Wielki blok Katolickiej Unji Ziem Zachodnich

powstał na Pomorzu według wskazań całego polskiego Episkopatu
 p. n. Katolicka Unja Ziem Zachodnich

Do silnego bloku weszły następujące ugrupowania:

Chrześcijańskie Stronnictwo Rolnicze, Narodowa Unja Gospodarcza Stanu Średniego, Chrześcijańska Demokracja i Zjednoczenie Ludowe.

Wezwanie!

Dając posłuch orędziu naszych dostojnych Arcypasterzy oraz rozumiejąc doniosłą potrzebę zjednoczenia sił polskich na Pomorzu, przy zbliżających się wyborach, wydał doraźnie utworzony komitet, składający się z przedstawicieli społeczeństwa pomorskiego, dnia 12 bm. odezwę wzywającą do zaniechania walk partyjnych i zjednoczenia wszystkich sił w kierunku wzmocnienia podstaw Kościoła i Państwa.

W myśl tego wezwania, powstał na Pomorzu

Torun, 25 stycznia 1928 r.

silny blok polityczny, wśród którego weszły następujące ugrupowania:

Chrześcijańskie Stronnictwo Rolnicze, Narodowa Unja Gospodarcza Stanu Średniego, Chrześcijańska Demokracja i Zjednoczenie Ludowe.

Blok powyższy połączywszy się z równoległym zespołem w Wielkopolsce i Zach. Małopolską, tworzy dzisiaj jednolitą organizację pod nazwą:

„Katolicka Unja Ziem Zachodnich“.

Widząc w tem poczynaniu pierwszy poważny krok w kierunku zjednoczenia całego polskiego społeczeństwa pomorskiego, stojącego na gruncie katolicko-narodowym, apelujemy w ostatniej chwili do wszystkich, którym te najwyższe ideały są drogie — mianowicie do tych stronnictw, które idąc na własną rękę, mogą spowodować rozbiecie się głosów polskich, by przez połączenie się do wspólnej akcji wyborczej — zapewniły zwycięstwo Polsce.

Prezydjum pozapartyjnego Komitetu społecznego.

Dr. Kazimierz Esden-Tempski (Toruń)

Dr. Józef Wybicki (Toruń)

Jan Donimirski (Łysomice)

DONIESIENIE.

Szanownej Klienteli naszej z miasta i prowincji uprzejmie donosimy, iż

tradycyjny „biały tydzień“

rozpoczynamy z dniem 10 lutego br.

Prosimy wszystkich najuprzejmiej z zakupami swemi poczekać, gdyż tegoroczny „biały tydzień“ da możliwość zaopatrzenia się w najlepsze płótna, bieliznę, firany i towary sezonowe po cenach bezkonkurencyjnych.

Nasz „biały tydzień“ będzie atrakcją dla Grudziądza. Nadszedł olbrzymi transport dywanów holenderskich i kokosowych w najnowszych deseniach, które sprzedajemy po cenach najniższych.

W. KORZENIEWSKI Tow. Akc. Grudziądz
 Rynek nr. 22 24.

... Największy dom bławatów, konfekcji, bielizny, galanterji i dywanów. ...

Przyjaźń w słowach i czynach.

Jak powszechnie wiadomo, Endeccja wciąż trąbi o tem, że jest powołana do obrony interesów kupiectwa, rzemiosła, drobnego przemysłowca.

Wielu w to uwierzyło.

Akurat potrzeba, że nadszedł okres, gdy należy pokazać swój żywy inwentarz programowy t. j. listę kandydatów poselskich. — Puste frazesy, które tego i owego mogły zbalamucić, już nie wystarczą, trzeba okazać swą legitymację partyjną.

Otóż jak ta legitymacja N. D. wygląda. Słuchajcie obalamuceni kupcy i rzemieślnicy:

Na liście do Sejmu Komitetu Wyborczego Katolicko Narodowego (inaczej Komitetu endeckiego) Nr. 24 figuruje 56 kandydatów. Zapytacie się, ilu tam jest na niej kupców i rzemieślników? Otóż uważajcie! Na 56 kandydatów ni mniej ni więcej przypada aż... 2 (wyraźnie dwóch) rzemieślników i jeden (wyraźnie jeden) kupiec.

A na którym miejscu?

Oczywiście, że na szarym końcu.

Niejaki p. Julecki (rzemieślnik) zaszczycony jest 50-tym miejscem, kupiec p. Kroczkowski 52-gim i p. Kazimierz Rolewski (rzemieślnik) przedostatniem.

Czyż to nie pouczające?

Tak Narodowa Demokracja traktuje rzemiosło i kupiectwo i tak dba „szczerze“ o losy tych warstw.

Kiedy z jednej strony znikoma na tej liście jest ilość reprezentantów rzemiosła i kupiectwa, w dodatku w kolejności tak beznadsznej, że aż humorystycznej, to na tej samej liście figuruje ni mniej ni więcej tylko 8 redaktorów. Nawet p. Sacha ma 30 miejsce, a więc wyżej, niż reprezentanci rzemiosła i kupiectwa razem.

Możemy tylko pocieszyć tych skołowanych demagogią endecką dwóch rzemieślników i jednego kupca, że i p. Sacha, aczkolwiek przez partję moralnie wyżej traktowany od nich, jest również na miejscu przepadłym.

Tak wygląda reklamowana troska N. D. o rzemieślnika i kupca.

A teraz inne zagadnienie, jaskrawo występujące na tle owej listy.

Nikt głośniej nie proklamuje się, niż Nar. Demokracja jako rzeczniczka obrony Kresów Zachodnich. Nikt głośniej, ale ponadto nikt fałszywiej, nikt bardziej dwulicowo tej kwestji nie stawia.

Po znanych enuncjacjach prawicowych pism pomorskich, że jedynie Narodowa Demokracja broni interesów Pomorza, wygląda jakos dziwnie, że akurat na owej liście honorowe miejsca zajęli przedstawiciele innych dzielnic, a właśnie przedstawiciele Pomorza zepchnięci zostali na szary, jaknajbardziej szary koniec.

Oto rozbieżność między słowami a czynami.

Jak wygląda teraz porównanie między krzykactwem obozu, mieniącego się być opiekunem rzemiosła i kupiectwa, a rzetelną, uczciwą robotą Stanu Średniego?

Otóż zarówno na liście państwowej Katolickiej Unji Ziemi Zachodnich, które otrzymała numer 30, stoją na pierwszych miejscach przedstawiciele kupiectwa, rzemiosła, sfer urzędniczych. To samo na listach okręgowych.

Endeccja, pomiatając interesy rzemiosła, kupiectwa, sfer urzędniczych, jeszcze raz dowodnie przekonała te sfery, jaka palącą potrzebą było powołać do życia Stan Średni, aby swoje sprawy ująć w swoje ręce.

es.

Czechosłowacja o sytuacji wyborczej w Polsce.

Praga, 25. 1. (PAT.) „Narodni Listy“ zamieszczają artykuł wstępny omawiający sytuację wyborczą w Polsce. Artykuł wskazuje na popularność marsz. Piłsudskiego i na jego wielki autorytet w armji i narodzi. Artykuł kończy się słowami: „Należy tylko życzyć Polsce, jedynemu nasieniu słowiańskiemu sąsiadowi aby wybory parlamentarne wypadły pomyślnie dla jej dążeń pokojowych, rozwoju i wewnętrznej konsolidacji.“

Z posiedzenia Rady Ministrów.

Budowa nowej linii kolejowej Herby—Inowrocław. — 350,000 zł. na budowę nowego gmachu sejmowego.

Warszawa, 25. 1. (PAT.) Dnia 25. bm. odbyło się pod przewodnictwem wicepremiera Bartla posiedzenie Rady Ministrów, na którym uchwalono m. in. projekt rozporządzenia p. prezydenta Rzplitej w sprawie budowy kolei Herby—Inowrocław. Projekt uchwały Rady Min. upoważniający Min. Rob. Publicznych do wydatku sumy 475,000 zł. na zakup

pogłębiarek. Projekt rozporządzenia p. prezydenta Rzplitej w sprawie opłaty stempłowej od pism stwierdzających kupno nieruchomości przez instytucję upoważnioną do parcelacji. oraz Rada Min. na wniosek Min. Skarbu uchwalila wyasygnować 350,000 zł. na budowę nowego gmachu sejmowego.

Mordercy Kuratora ś. p. Sobińskiego przed sądem

17 osób na ławie oskarżonych. — 140 stron druku zawiera akt oskarżenia. Kim są mordercy?

W dniu dzisiejszym rozpoczął się we Lwowie przed Trybunałem Sadu przysięgłych proces o zabójstwo kuratora Okręgu Szkolnego ś. p. Sobińskiego. Na ławie oskarżonych zasiadło 17 osób narodowości ukraińskiej.

Już o wczesnych godzinach Sąd wypełnił się tłumem publiczności. Na salę rozpraw wstęp jednak dozwolony jest jedynie za biletami. Silny oddział policji strzeże porządku. O godz. 9 rano zjawił się na sali Trybunał z sędzią Anzielskim jako przewodniczącym na czele oraz prokuratorem dr. Łaniewskim. Po wylosowaniu ławników przysięgłych i załatwieniu innych formalności wstępnych, przystąpiono do odczytania aktu oskarżenia obejmującego 140 stron druku. Głównym oskarżonym Wasylemu Atamańczykowi i Iwanowi Werbiickiemu akt oskarżenia zarzuca zbrodnie skrytobójczego morderstwa, jakiej dopuścili się w dniu 19 października 1926 r. we Lwowie na osobie kuratora Okręgu Szkolnego Lwowskiego ś. p. Sobińskiego. Ponadto oskarżeni karani byli już o zbrodnie zdrady głównej (szpiegostwo), ukrywanie zbrodniarzy, gwałtu publicznego itp.

Akt oskarżenia stwierdza, że morderstwo dokonane na osobie ś. p. Sobińskiego, było aktem politycznej demonstracji i terroru dokonano przez terrorystyczną antypaństwową ukraińską organizację wojskową. Organizacja

ta od szeregu lat znaczyła się działalnością szeregiem zamachów, sabotaży, kradzieżą, zbiorów rolnych oraz napadała na osoby popierające Rząd Polski. Dalej uprawiała organizacja szeroko rozgałęziona akcję szpiegowską na rzecz państw ościennych. Obaj główni oskarżeni o zamordowanie ś. p. Sobińskiego byli członkami tej organizacji.

Ś. p. kurator Sobiński onego wieczoru wracał wraz ze swą małżonką z kina do domu i tuż przed domem jacyś osobnicy oddali do niego dwa strzały rewolwerowe, które spowodowały natychmiastową śmierć, poczem sprawcy zbiegli, krwiąc się w zantkach. Przez dłuższy czas nie udało się policji wpaść na trop sprawców, ale ostatecznie posługując się licznymi informacjami poufnymi, policja wpadła na trop bezpośrednich sprawców morlu mianowicie: Atamańczyka i Werbiickiego. Atamańczyk zorientowawszy się o co go policja podejrzewa — usiłował zbiec, zmylił jednak drogę i w pobliżu granicy Czechosłowackiej wpadł w ręce policji. Reszta oskarżonych to wszyscy członkowie rzecznej organizacji. Akt oskarżenia powołuje do rozprawy około 50 świadków i wnosi o odczytanie całego szeregu korespondencji antypaństwowej itp.

Rozprawa potrwa prawdopodobnie cztery tygodnie.

Waldemaras w Berlinie.

Wizyty i konferencja z m'n. Stresemannem.

Berlin, 25. 1. (Pat.) W ciągu przedpołudnia premier litewski Waldemaras złożył wizytę oficjalną w Urzędzie Spraw Zagranicznych Rzeszy, gdzie o godz. 11-tej odwiedził min. Stresemanna i sekretarza stanu w Urzędzie Spraw Zagr. Rzeszy Szuberta, a następnie kanclerza Marxa. Popołudniu sekretarz stanu Szubert we własnym i min. Stresemanna imieniu rewizytował Waldemarasa. Inauguracyjne narady polityczne są zapowiedziane na dziś na godz. 5 wieczorem.

Właściwe rokowania handlowo-polityczne rozpoczyna się jutro. W piątek zaś Waldemaras ma być przyjęty na audjencji u prezydenta Hindenburga.

Berlin, 25. 1. (Pat.) Waldemaras po załatwieniu oficjalnych wizyt w Urzędzie Spraw Zagranicznych oraz po przyjęciu rewizyt odbył o godz. 5-tej popoł. rozmowę z min. Stresemannem w czasie której podjęte zostały rokowania niemiecko-litewskie. Jak donosi „Berliner Tag“ rozmowa ta trwała stosunkowo krótko, a wynik jej nie został ogłoszony. Waldemaras udał się następnie na przyjęcie, które na jego cześć wydał konsul litewski w Berlinie. W ciągu dnia jutrzejszego rokowania mają być prowadzone w dalszym ciągu. — Waldemaras wyjeżdża z Berlina w niedzielę.

Polsko-niemieckie rokowania handlowe

w świetle prasy gdańskiej.

Gdańsk, 25. 1. (Pat.) „Danziger Neueste Nachrichten“ zamieszcza dłuższy artykuł, poświęcony polsko-niemieckim rokowaniom handlowym, prowadzonym w Warszawie. W związku z tem, autor artykułu omawiając bilans handlowy polski za rok ubiegły podkreśla bierność tego bilansu. Autor artykułu zaznacza jednak, że przyczyną bierności jest zwiększony dowóz maszyn potrzebnych do

zmodernizowania przemysłu polskiego. Musimy zatem powiedzieć — pisze dalej dziennik — że jest to bierność zdrowa.

W końcu pismo zaznacza że dotychczasowa bierność polskiego bilansu handlowego nie wyrze wcale szkodliwych wpływów na tyżące się obecnie polsko-niemieckie rokowania handlowe.

Proces ks. Skalskiego.

Moskwa, 25. 1. (PAT.) „Tos“ donosi: W czasie wstępnego przesłuchania ks. Skalskiego, ten ostatni zaznaczył, że jest obywatelem Związku Sowieckiego, że swoją urzędową działalność wykonywał stale na Ukrainie. Na wniosek prokuratora Katamiana, sąd postanowił dołączyć do aktów ten szereg dokumentów m. in. listy księdza Sedukowicza do Papieża oraz listy ś. p. arcybiskupa Cieplaka, pismo z

Rzymu do Katamiana. Obrady toczą się przy drzwiach zamkniętych.

—o—

Expose prezydenta Senatu gdańskiego.

Gdańsk, 25. 1. (PAT.) Na jutrzejszym posiedzeniu sejmu gdańskiego, prezydent senatu Sahn wygłosi imieniem nowego senatu gdańskiego expose o programie nowego senatu.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Zbiorowa wystawa drobnego przemysłu

na Targach Poznańskich.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego chcąc umożliwić wystawienie całego szeregu wyrobów, które dotychczas nie weszły w stadjum masowej fabrykacji na Targach Poznańskich w roku bieżącym, zwraca się do wszystkich zainteresowanych wytwórni przemysłu ludowego, domowego oraz wszelkiego

innego drobnego przemysłu, ażeby w razie zdecydowania się na wzięcie udziału w wystawie na Targach Poznańskich drobnego przemysłu, zechcieli się skomunikować z kierownictwem Związku Obrony Przemysłu Polskiego, Poznań, ul. Rzeczypospolitej 1, II piętro.

Pracownicy państwowi o nowym jednorazowym zasiłku.

Pogłoski, jakie od dłuższego czasu w najrozmaitszej postaci krążyły wśród pracowników państwowych, urzeczywistnił w tych dniach dekret o jednorazowej zapomocy w wysokości 45 proc. uposażenia miesięcznego, płatnej w dwóch ratach.

Wrażenie, jakie wywarł ten sposób „złatwienia“ sprawy poprawy bytu wśród funkcjonariuszów państwowych — jest dość jednolite. Obietnice, oficjalnie wygłaszane przez przedstawicieli rządu okazały się znów tylko bańką mydlaną.

„W najnowszym rozporządzeniu — mówi nam jeden z przedstawicieli Centralnej Komisji Porozumiewawczej Z. Z. P. Z. — najbardziej charakterystycznym jest odsunięcie na termin zupełnie nieokreślony sprawy uregulowania plac. Pan Bartel wzgl. Rada Ministrów uzależniała je od uchwały przyszłego Sejmu, wiążąc kwestję norm uposażeniowych ze sprawą podatków. Jest rzeczą niemożliwą, żeby tak poważne przedłożenie, jak podatkowe, łączące się z systemem reorganizacji systemu podatkowego, mogło być dokonane w szybkim tempie. W każdym razie nie nastąpi to przed 1 kwietnia 1928 r., wobec czego istnieje konieczność dalszego przedłużania prowizorium.

Rząd obecny na brak pełnomocnictw w sprawach podatkowych zwałać winy nie mo-

że. Było im znane oddawna katastroficzne położenie pracowników, a pomimo to Rząd nie uznał za stosowne podczas swej półtorarocznej działalności wnieść przedłożenie do izb ustawodawczych. Natomiast wobec inicjatywy klubów poszczególnych dawnego Sejmu zachowywał się bądź obojętnie, bądź też jak, np. w czasie debaty budżetowej na rok 1927-28 — wyraźnie się przeciwstawiał.

Podwyżka jest zamała i dzięki swej konstrukcji wyrazi się ona najbardziej korzystnie dla wyższych grup uposażeniowych, zaś dla niższych będzie tylko niewielką pomocą. Na przykład dla grupy XVI — około 70 zł., dla grupy XIII — 95 zł., dla IX około 130 zł., dla V zaś — 284 zł.

Przez udzielenie tej zapomogi nie usuwa się zasadniczego błędu ustawy uposażeniowej, w której największą wadą jest brak minimum egzystencji dla niskich grup uposażeniowych. Korzystna zaś strona tego rozporządzenia jest to, że Rząd, nauczony doświadczeniem, objął wszystkie grupy pracowników. Zadaliliśmy zasadniczej podwyżki, a nie rzucenia paru groszy — oświadcza nam sekretarz związku konduktorów.

— W naszym dziale pracy większość pobiera według grup, niższych nawet od XVI — mówią nam u leśników — niewiele ta zapomoga dla nich uczyni.

Dalsze przedłużenie pomocy doraźnej dla bezrobotnych

W dniu 24 bm. odbyło się posiedzenie komisji organizacyjnej Zarządu głównego Funduszu Bezrobocia pod przewodnictwem dyr. Brzostowskiego. Uchwalono między innymi wystąpić do ministra pracy i opieki społecznej w sprawie przedłużenia na luty państwowej akcji pomocy doraźnej w szeregu miejscowości, w których jest ona prowadzona w miesiącu bieżącym, jak np. na terenie działalności Z.S.F.B. na stol. m. Warszawę, w woj. łódzkiem, kieleckim, krakowskim itd.

Postanowiono też wystąpić do ministra o wprowadzenie tej akcji w niektórych miejscowościach, w których w styczniu rb. nie jest ona wprowadzona, a gdzie wzmogło się bezrobocie, oraz o przedłużenie na luty dla bezrobotnych b. robotników niektórych przedsiębiorstw państwowych.

Następnie rozważano szereg spraw, dotyczących przekazywania niektórych czynności Funduszu Bezrobocia samorządom, jako instytucjom zastępczym F. B.

Ruch materiałów wełnianych.

W styczniu konjunktura na wszystkich krajowych rynkach wełnianych osiągnęła poprawę. W Łodzi daje się zauważyć zwiększone zapotrzebowanie, zwłaszcza ze strony kupców kresowych, którzy nabywają przeważnie towary letnie, jak kangarny i towary jasne na ubrania sportowe itd. Prócz tego idą dość dobrze materiały całoroczne. Hurtownicy uważają, że właściwy sezon letni rozpocznie się z początkiem lutego. Fabryki, oraz hurtownicy sprzedają towar na dogodnych warunkach. Obowiązuje prawie we wszystkich firmach kredyt wekslowy od 3 do 5 a nawet 8 miesięcy. Dzięki otwarciu przez Bank Polski kredytów lombardowych, przyjmują fabryki bez większych trudności weksle 6-cio-miesięczne. Na bielskim rynku materiałów wełnianych sezon w całej pełni. Agenci przywieźli poważne zamówienia zagraniczne. Rynek wewnętrzny będzie w sezonie letnim według przewidywań fabrykantów również bardzo dobrym odbiorcą. W fabrykach warunki płatności są jeszcze. Towar sprzedawany jest prawie wyłącznie na kredyt do 4 miesięcy. Wypłacalność dobra. W przemyśle białostockim panował w grudniu dotkliwy zastój, zwłaszcza w fabrykach średnich i mniejszych. Zakłady większe, mając dostateczne kapitały obrotowe, pracowały na skład. W drugiej połowie stycznia jednak sytuacja się poprawiła. Wszystkie zakłady pracują obecnie dość intensywnie.

Ruch emigracyjny.

Zgodnie z ustawą międzynarodowej Konferencji Pracy, Międzynarodowe Biuro Pracy otrzymuje od 50 państw przeciętnie regularne informacje o ruchach emigracyjnych, imigra-

Rozruchy w Persji.

Teheran. Reformy Reza Szacha w kierunku wprowadzenia powszechnej służby wojskowej oraz podniesienia podatków, napotykają sprzeciw duchowieństwa i szerszych mas ludności. Wprowadzenie powszechnego poboru rekrutów wywołało w końcu ubiegłego roku zamieszki ludowe w niektórych miastach, a w Ispahanie i Szyrazie spowodowało zamknięcie bazarów. Ulemowie (uczeni duchowni muzułmańscy) ze wszystkich części kraju na znak protestu zbrali się w znacznej liczbie w mieście Ghum i wystąpili z szeregiem żądań o odwołaniu służby wojskowej i o uwzględnieniu zasad szariat (prawo muzułmańskie) przy wydawaniu nowych ustaw.

Dzięki osobistej interwencji szacha, który wysłał do Ulemów, prezesa Rady ministrów, ministra dworu i przedstawicieli wyższych władz duchownych z zapewnieniem, że będzie on szanował szariat, incydent został szczęśliwie zlikwidowany.

W rejonie Ahwazu, w południowej Persji, na granicy Iraku, wybuchły zamieszki wśród

cyjnych, o reemigracji, pracy emigrantów itd. Informacje te i wiadomości analizowane są przez Biuro Pracy w „Miesięcznej Kronice Emigracyjnej“.

Ze statystyki, która ukazała się w ostatnim numerze tego pisma, wynika, iż w r. 1926-27 przybyło do Stanów Zjednoczonych 335.175 obcych emigrantów. W porównaniu do zeszłego roku cyfra ta wskazuje pewien wzrost imigracji, pomimo iż ograniczenia stosowane były bez zmiany.

W Transjordanji, w Islandji, na Kubie i w Pensylwanji zastosow. rozmaite środki uregulowania ruchu imigracyjnego. W dwóch ostatnich krajach złagodzone niektóre ostrzejsze zarządzenia poprzednio ogłoszone.

W Polsce, zarządzenia dotychczas obwieszczone dla regulacji ruchu emigracyjnego zostały w drodze dekretów prawnych ulepszone.

„Miesięczna Kronika Emigracyjna“ analizuje również zawarty niedawno traktat pomiędzy Niemcami a Polską w sprawie sezonowej imigracji polskich robotników rolnych do Niemiec.

Gdynia wielkim portem.

W Gdyni oczekiwane są dwa większe parowce, a mianowicie: fiński parowiec „Hercules“, który w drodze do Brazylii zabierze większy ładunek cementu i węgiel bunkrowy do opalania kotłów na drogę, oraz francuski parowiec „Lussa“ z ładunkiem tomasówki.

Wysokość stopy dyskontowej w poszczególnych krajach.

Wysokość stopy dyskontowej w poszczególnych krajach przedstawia się po dokonanych ostatnio w niektórych państwach zmianach następująco: Austria 6 i pół %, Anglja 4 i pół, Belgja 4 i pół, Bułgaria 10, Czechosłowacja i Danja 5, Estonia 10, Francja 3 i pół, Finlandja i Gdańsk 6, Grecja 10, Holandia 4 i pół, Hiszpanja 5, Indje 7, Japonja 5, Litwa, Łotwa i Niemcy 7, Norwegja 5, Polska, Portugalia i Rosja 8, Rumunja 6, Stany Zjednoczone A. P. i Szwajcarja 3 i pół, Szwecja 4, Węgry 6, Włochy 7 proc. w stosunku rocznym. Powyższe zestawienie odnosi się do stopy oficjalnej, stosowanej przez banki emisyjne.

Największa fabryka konserw rybnych w Europie.

Największa fabryka konserw rybnych w Europie są zbudowane ostatnio zakłady w porcie Gothenburgu, w Szwecji. Należą one do szwedzkiego koncernu znanych konserw.

Wybudowany olbrzymi gmach znajduje się na samym wybrzeżu, tak, iż transporty ryb mogą być wyladowywane wprost ze statku do składów i lodowni.

Zakłady są urządzone według najnowszych metod, posiadają nowoczesne instalacje i maszyny. Przygotowuje się tu wszystkie znane na całym świecie konserwy szwedzkie z ryb, jak również konserwy z jarzyn.

arabskiej ludności wiejskiej z powodu wysokich podatków. Rząd zmuszony był wysłać dla uśmierzenia wojska, które miały z powstańcami starcia zbrojne, podczas których zostało zabitych kilkudziesięciu ludzi.

Roboty archeologiczne w Turcji.

Niedawno wróciła do Wiednia ekspedycja zorganizowana przez austriacki Instytut Archeologiczny, która prowadziła w Azji Mniejszej roboty archeologiczne w miejscu, gdzie znajdują się ruiny starożytnego miasta greckiego Efez i gdzie znajdowała się świątynia Djany, jeden z siedmiu cudów świata. Udział w ekspedycji brali wybitniejsi archeolodzy Austrii, prof. Keil, dr. Miltner, prof. Theuer, dr. Hermann, dr. Deissmann i inni.

Ekspedycja przywiezła nadzwyczaj bogate zbiory archeologiczne. Jedynie Austriacki Instytut Archeologiczny uzyskał zezwolenie rządu tureckiego na poszukiwania archeologiczne. Jednocześnie ekspedycja korzystała z czynnej pomocy Dyrektora Tureckiego Instytutu Archeologicznego, Achmeta Azis Beja.

Odrażająca żebraczka wielka milionowa panią

właścicielką książęcego zamku, trzech majątków ziemskich i licznych domów.

Powszechnie znanym typem paryskim jest Ciotka Magdalena, stara żebraczka, która od wielu lat wystawiała przed ratuszem, odziana w odrażające lachy any i prosiła przechodniów o jałmużnę.

Przed kilku dniami reporter jednego z pism paryskich zdemaskował „Ciotkę Magdaleny” jako oszustkę, która posiada wspaniały zamek feudalny w Bretanii, trzy piękne majątki ziemskie i kilka dobrze rentujących się domów w różnych miastach francuskich.

Dziennikarzowi dopomógł do wykrycia tajemnicy „Ciotki Magdaleny” przypadek.

Przed kilku dniami będąc podczas jakiejś rozprawy w sądzie, zauważył, że występująca jako świadek w pewnym procesie pani Henrieta Blanchette jest uderzająco podobna do żebraczki Magdaleny.

Postanowił więc zabawić się w wywiadowcę i podążył za „sobowtórem żebraczki”. Stał przed jej domem i czekał.

W godzinę potem wyszła z bramy „Ciotka Magdalena”.

— Dzień dobry, pani Blanchette — wyrzekł dziennikarz, wsuwając jej w rękę jałmużnę.

— Jestem Ciotką Magdaleny, bierze mnie pan za kogos innego — odpowiedziała kobiecie.

— Proszę nie żartować, lecz iść ze mną, zdemaskowałem panią.

Pani Blanchette widząc, iż zanosi się na wiel-

ki skandal zaofiarowała dziennikarzowi znaczną sumę za milczenie. Napróżno jednak.

Nazajutrz ogłosił dziennik sensacyjną wiadomość, a milionerka w lachmanach zniknęła z Paryża i wyjechała do swych wielkich posiadłości.

Biedny prezydent.

Najwyższy dygnitarz Francji, bo jej prezydent, nie święcił ani Sylwestra, ani nowego roku. A gdy do Paryża przybył jeden z jego przyjaciół, pragnący się w tym czasie zabawić, i zapytał prezydenta, jak ma zamiar spędzić czas, w całym świecie używany do hucznych zabaw — Doumergue odpowiedział:

— Wiesz przecie, drogi przyjacielu, że nie mogę opuścić pałacu Elizejskiego. Zostaję więc w domu sam i o dziesiątej położę się spać.

— A czy nie mógłbyś urządzić jakiegoś zebrania u siebie? — zapytał prezydenta zdumiony przyjaciel.

— Zrobiłbym to bardzo chętnie, lecz to niemożliwe; nie będzie w domu służby, która by obsługiwała gości, bo wszyscy dziś mają wychodnię, by godnie się zabawić w Sylwestra.

Nowe promienie X.

Dr. R. A. Millikan, dyrektor laboratorium fizycznego w Instytucie Technologicznym w Kalifornji i laureat nagrody Nobla, zawiadomił ostatnio Akademię Nauk w Stanach Zjednoczonych o swoim nowym odkryciu.

Są to ultra promienie X, znajdujące się w atmosferze i mające przeszło 100 razy większą siłę przenikającą od innych, znanych już promieni.

Według twierdzenia dr. Millikan nowo odkryte promienie X przebijają ołowianą ścianę grubości 1,82 m, podczas gdy najsilniejsze ze znanych promieni X przenikają najwyżej 1,25 metrową ołowianą płytę.

Oryginalna propaganda handlowa.

Rząd republiki Cora - Rica wypuścił przed pięciu laty całą serję marek pocztowych z napisem głoszącym, że kraj ten posiada najlepszą w świecie kawę. Po dłuższym namyśle doszły władze Brazylii do przekonania, że jest to doskonały sposób reklamowania swoich rodzinnych produktów, i wstępując w ślady niebezpiecznego konkurenta, umieszcza na nowych markach ogłoszenie, że to Brazylja jest ojczyzną najlepszej kawy. Jeśli jeszcze i teraz i Ceylon, i Jawa i Arabia, i cały szereg innych krajów pocnie twierdzić na markach pocztowych, że ich kawy są najlepsze, to biedny konsument już zupełnie straci zaufanie i orientację.

Dziś!
Uroczysta premiera 2 szlagierów
Dziś!

KINO ORZEŁ

PAT i PATACHON i wieloryb

najnowsza i najweselsza farsa w 10 aktach. Obraz, który rozweseli i ubawi każdego.

Tragedja zgubionego (Teęsknota za kobieta)

Potężny dramat w 8 aktach w rolach głównych największy tragik filmowy **ALFRED ABEL** oraz słynni **RALF ARTUR ROBERTS** i **HELENA MALONDER**. **Razem 18 aktów.**

Uwaga: Zniżki i karty honorowe ważne tylko na pierwszy seans o godz. 6-ej.

W niedzielę o godz. 2 popoł. przedstaw. dla młodzieży **Pat i Patachon**. Wkrótce: **Mata Hari**.

Początek przedstawień:
o godz. 6 tej i 8.15;
w niedzielę o godz. 4 popoł.

Niniejszem podajemy do wiadomości Szan. Klienteli, że wskutek podziału rejonu Łaskiego powierzyliśmy z dniem 23 stycznia 1928 r. obsługę klientów z miejscowości: Łasin, Kozłowo, Huta Zawdzka Wola, Janówce, Plesewo, Szonowo, Słup, Gruta Dąbrówka, Melno, Boguszewo, Nitnowo, Szywałd, Nogat, Szembruk i N. Bionowo

firmie

RUDOLF SCHIMMELFENNIG

właśc. Paweł Witkowski

Telefon 28 i 352 GRUDZIĄDZ Pl. 23 Stycznia 4 5

zaś klientów z miejscowości: Partęczyny, unia, Lipinki Łąkosz Lisnowo, wiecie-wieś, Rychnowo, Linowo, Bursztynowo, Jabłonowo, Buk Góralski, Buchwałd, Szczepanki, Kameń, Budziszewo, Bukowiec, Płowęż, Osetno, Ostrowite, Rychwałdzik i Mierzyń

firmie

ANDRZEJ MALINOWSKI, Wąbrzeźno

Telefon nr. 96. Telefon n. 96.

We wszelkich sprawach dostawy nafty, zbiorników etc. upraszamy Szan. Klientelę zwracać się obecnie do wyżej wymienionych firm.

Standard-Nobel w Polsce, S. A.

Biuro Sprzedaży w BYDGOSZCZY.

Uwagze właściciei domów

poleca się wybór lepszych reflektantów na mieszkania, którzy płacą czynsz za rok z góry. Właściciele nie płacą żadnej prowizji. Langowski, Toruńska 37.

Ze „Bon Marché“ ma ładne rzeczy, To temu nikt nie zaprzeczy. I że są one również tanie, To już wiedzą wszystkie panie. „Bon Marché“ daje również na raty, Skoro trudno o foręę czy od męża czy od taty.

Słon Mod „Bon Marché“

Toruń, Nowy Rynek 11 i p.

Bacznosc Cechy rzemiešnicze !!!

W związku z wejściem w życie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o Prawie Przemysłowym wyszły z druku i są do nabycia następujące wydawnictwa:

- USTAWA PRZEMYSŁOWA, oryginalny przedruk teęże z Dziennika Ustaw w formacie kieszonkowym, na dobrym satynowym papierze. Cena egzemplarza . 1.20 zł
- WZORY STATUTÓW dla korporacji przemysłowych, dla cechów i ich związków oraz dla ich dodatkowych urzędzeń — wydanie zbiorowe w tym samym formacie. Cena egzemplarza 2.20 zł
- STATUTY CECHOWE, według wzoru Ministerstwa Przemysłu i Handlu na specjalnym papierze pisemnym, tak wykonane, że wystarczy wpisać tylko odpowiednie wyjaśnienie, a pozatem podaje sposób wpisów oraz uchwał. Cena egz. 0.40 zł
- CECHY W PRZESZŁOŚCI I PRZYSZŁOŚCI Zakres działania Cechów według nowej Ustawy Przemysłowej (wyczerpujące wyjaśnienie do wydanych wzorów statutu). Cena egzemplarza 0.40 zł
- STATUT WYDZIAŁU CZELADNIKÓW PRZY CECHU, dla potrzeb wydziału i ich członków przystosowany. Cena egz. 0.20 zł
- REGULAMIN SĄDU POLUBOWEGO CECHU, przystosowany do potrzeb cechowych. Cena egzemplarza 0.20 zł
- STATUT ZWIĄZKU CECHÓW, odpowiadający nowym wymogom tak dla poszczególnych członków jak i cechów. Cena egzemplarza 0.30 zł
- STATUT KORPORACJI dla potrzeb korporacji i ich członków. Cena egz. . 0.40 zł
- PODRECZNIK DLA EGZAMINÓW CZELADNICZYCH w zawodzie szewckim. Cena egzemplarza 1.00 zł

Wszystkie powyższe wydawnictwa są w odpowiednim formacie kieszonkowym wykonane i stanowią część biblioteczki zawodowej i cechowej którą niżej podpisana Spółdzielnia Wydawnicza tworzy Przy przesylce dolicza się koszt własne opakowania i wysyłki. Przy zaliczeniu kosztu za listki.

Adresować należy:
Spółdzielnia Wydawnicza Zjednoczenie w Grudziądzu, ul. Mickiewicza 8.

Najlepsze

PIANINA

pierwszej jakošci

oznaczone złotymi medalami
znajdziecie Państwo tylko w

fabryce fortepianów B. Sommerfeld

Groblowa 4 Filja Grudziądz Telefon 229

Fabryka i skład główny
Bydgoszcz, Sniadeckich 56. Tel. 883.

Najstarszy skład w miejscu z największym wyborem.

NIESŁYCHANA OKAZJA!

Za pół ceny sprzedam

- złoty zegarek męski bransoletk. „Omega“, całym nowym za 150 zł. wartości 300 zł.
- Damski złoty zegarek ze złotą bransoletką, anker, 15 kam., szwajc. werk., nowy 1 0 zł.
- Kolczyki z brylantami i prawdziwym japońskim perłami i diamentami 180 zł.
- Pierścionek damski, 2 większe bryl. i perły 230 zł., wartości 500 zł.

Wiadomość: Tuszewska Grobla nr. 1 parter.

Humor i Satyra.

BAKCYL

Szef (wypłacając pensję): — Mam tylko stare, brudne pieniądze. Spodziewam się, że nie obawia się pan bakcyli?

Urzędnik: — Wcale nie, gdyż bakcyli nie potrafiłyby wyżyć z mojej marniej pensji!

Dnia 23-go stycznia br. o godz 10½ przed poł. zasnela w Bogu po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami nasza najukochańsza matka, babka i teściowa

Barbara z Kamrowskich Leczkowska

o czym donoszą krewnym i znajomym z prośbą o pobożno "Zdrowaść" w ciężkim smutku pogrzeżeni

dzieci i rodzeństwo.

Grudziądz, dnia 23. I. 1928 r.

Eksportacja zwłok z domu żaloby ul. Lipowa nr. 39 w piątek dnia 27. bm. o godz. 8½ do kościoła parafjalnego poczem pogrzeb na miejscowy cmentarz.

Podziękowanie.

Za oddanie ostatniej przysługi ukochanemu synowi

Robertowi Mielińskiemu

za kwiaty i wieńce krewnym kolegom i znajomym składamy na tej drodze serdeczne "Bóg zapłać!"

Jan Mieliński z żoną i dziećmi.

Grudziądz, dnia 25. I. 28. r.

Sprzedaje

Schillera fortepian

harfowy mahoń i zupełnie nowy męski rower zaraz tanio na sprzedaż. Wiadom. w Adm. Gońca Nadwiśl. (749)

FORMY

do plisowania, karbowania wyrabia i sprzedaje oraz wyucza plisowania. (720)

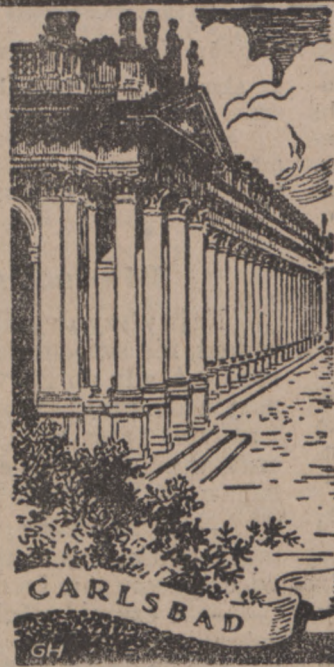
M-me Marie, Tuszevska Grobla 18.

Piec żelazny

3 dni użytkowany, wyrób H. V. korzystnie do sprzedania. Młyńska 10 A. 758

Duża nowoczesna szafa żelazna na sprzedaż. (761)

Plac 23 Stycznia 18a, II p.

Karlsbadzka Kawa

zawdzięcza swej światowej słynności i jej nadzwyczajnej sile wodzie Karlsbadzkiej. Zatem potrzebuje nasza woda z wodociągu koniecznie taki środek, ażeby kawa ziarnistej jej pełną wartość w zaprawie i zapochu utrzymać.

So długoletnich zabiegach i doświadczeniach udało się stworzyć firmie Otto E. Weber w Radebeul taki środek który sie

Webera Karlsbadzką zaprawą

zwie i którą można wszędzie w niebiesko-białem opakowaniu otrzymać.

Przetarg przymusowy.

W sobotę, dnia 28 stycznia 1928 r. o godzinie 15-tej sprzedawać będą za gotówkę więcej dającymu w Białochówku na posiadłości p. Gławych:

bufet, kanapę pluszową, biurko, umywalnię z lustrem i szafę do rzeczy. (785)

Dobrzański komornik sądowy.

Przetarg przymusowy.

W sobotę, dnia 28 stycznia 1928 r. o godzinie 11-tej sprzedawać będą za gotówkę więcej dającymu w Nogacie u pana Kobielli:

harmonjum, maszynę do szycia "Singer" i centryfugę "Alfa". (784)

Dobrzański komornik sądowy.

Rynek 21 Z. Lubomska Rynek 21

Polecam dla pań modne suknie jedwabne, aksamitne i rypsowe już od 8 - 10 - 14 - 18 - 50 zł. Kapelusze damskie od 3 zł. do 8 zł. Swetry, szale po nisk. cenach.

Wysoką nagrodę

otrzyma, kto mi wskaże nieuprawnionych do polowania na przeżemnie dzierzawionem terenie gminnym Kłodka tak, by ich moc pociągnąć do odpowiedzialności sądowej.

Bronisław Murawski Grudziądz, ul. Wybickiego.

Dzierżawy

Skład

z ubikacjami od zaraz do wdzierżawienia. Wiadom. "Taniopol", ul. 3 Maja 34.

4 stajnie, spichrz i garaż

od zaraz do wynajęcia wiadomości udzieli. Rogowski, Sądowa 1-2. (756)

Kupna

"Okazjopol"

Rzeźalniana 22.

Kupuje meble, maszyn do szycia, rowery, ubrania i wszelkie inne rzeczy za gotówkę. (6593)

Olejarnia

w Toruniu

Grudziądzka 13/15. Tel. 170

kupuje stale:

rzepak, gorczycę, mak i semie lniane, wymienia na olej i maki. Kuchy a także śrutuje zboże na paszę.

Mieszkania

Mieszkanie umebł.

2 pokoje umebł. z balkonem w śródmieściu, lepszym i spokojnemu panu, od 1. II. 28 r. do wdzierżawienia, ul. Mickiewicza 33, I piętro. (710)

2-3 pok. mieszkanie

potrzebne od zaraz lub 1. II. Place czynsz za rok z góry i ewentualnie odszkodowanie za remont. Zgłosz. do Admin. Gońca Nadw. pod nr. 303.

Pokój

dobrze umebłowany u lepszego urzędnika, blisko dworca do oddania. Zgł. do Admin. Gońca Nadw. pod nr. 760.

Lepszy pokój

dla solidnego pana zaraz do wdzierżawienia. (757)

Demant, Ogrodowa 7, I p.p.

Pokój umebł.

dla pana, zaraz do wynajęcia. Droga Łakowa 2.

Pokoju umebł.

z dobrem utrzymaniem poszukuje solidna pani. Oferty do Administr. Gońca Nadw. pod nr. 752.

Przyjmę

na dobrą pensję gimnazjastów. Aparat fotograf. do sprzedania. Fagiewicz, ulica Solna 4/5 II piętro wejście z ul. Kościuszki.

Poszukuję próżnego pokoju z używan. kuchni. Czynsz placę według ugody. Oferty do Adm. Gońca Nadwiśl. pod nr. 768.

Poszukuje

mieszkania 5-7 pokojowego, nowoczesnego z centralnem ogrzewaniem. Zgł. do Admin. Gońca Nadw. pod nr. 779.

Wolne posady

Z powodu choroby męża poszukuje od zaraz

czelad. szewskiego który samodzielnie pracuje. Chaberska, ul. Pietruskowska nr. 1. (764)

Pomocnika fryzjersk. poszukuje od zaraz. (745) Neumann, ul. 3 Maja 36.

Fryzjerki

poszukuje od zaraz. (765) Ul. Toruńska nr. 33.

Poszukuję pomocnika fryzjersk. od zaraz lub później. (713) Fr. Doerksen, Bracka 7.

Sluzaca

poszukiwana zaraz. Zgł. Groblowa 11. II ptr. lewo.

Poszuk. posady

Piekarz

starszy, trzeźwy i rzetelny który samodzielnie pracuje szuka pracy. Zgłoszenia Schreiber, Sadowa poczta Grudziądz. (768)

Nauka

KTO

udzieli lekcji języka polskiego, młodemu człowiekowi w godzinach wieczornych? Oferty proszę złożyć w Adm. Gońca Nadw. pod nr. 750.

Różne

7.000 złotych poszukuje na pierwszą hipotekę. Zgłosz. do Admin. Gońca Nadw. pod nr. 762.

Znaleziono

książkę dostaw chleba na nazwisko R. Kowalski. Koszarowa 23, do odebrania za zwrotom kosztów ogłoszenia w Adm. Gońca Nadwiśląskiego. (781)

Poraz pierwszy!!!

Zawiadamiam

Poraz pierwszy!!!

niniejszem P. T. Publiczność Grudziądz i okolicy, że z dniem 28 stycznia 1928 r. urządzam

Biały Tydzień

i proszę, ze względu nato, że sprzedawać będę po cenie

hurtowo-fabrycznej z 10% rabatem

swoich zakupów teraz nie uskuteczniać.

S. ROTSZULD, Grudziądz

Główny Rynek 6.

Główny Rynek 6.

Goniec Nadwiślanski wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt i kosztuje przy odbiorze w administracji 2.50 zł. miesięcznie, 7.50 zł. kwartalnie; przez pocztę lub u listonosza miesięcznie 2.86 zł., kwartalnie 8.58 zł., w opasce w Polsce 4.00 zł. miesięcznie, 9.48 zł. kwart.; zagranica równowartość 4.75 zł. mies., 14.25 zł. kwartalnie. Ogłoszenia kosztują 12 groszy od wiersza milimetrowego jednolamowego na stronie ogłoszeniowej, wśród tekstu 50 groszy, przed tekstem 1.00 zł. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 15 groszy, każde dalsze 10 groszy. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Przy częstszym powtarzaniu ogłoszenia odpowiedni rabat. — Dla członków Spółdzielni osobny rabat. — Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Omyłki w ogłoszeniu nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie obowiązują administrację do bezpłatnego powtórzenia anonsu, jeżeli tamsam treść ogłoszenia nie jest zasadniczo zmieniona.

Redaktor naczelny: Leon Sobociński, w Grudziądzu, Redaktor odpowiedzialny: Leon Doliński w Grudziądzu. Nakładem: Spółdzielni Wydawniczej "Zjednoczenie" z o. o. w Grudziądzu. — Naczelny redaktor przyjmuje od godz. 4-5 popoł. — Rekopisy nie zastrzeżonych Redakcja nie zwraca. Druk.: Zakł. Graf. W. Kulerskiego w Grudziądzu.